

EESTI PÕHJAVEEKOMISJON

Koosoleku protokoll nr 131

Aeg: 28.03.2014

Koht: KKM, Narva mnt 7a, Tallinn

Koosoleku juhataja: Heddy Klasen

Protokollis: Andres Marandi

Koosolekul osalenud PVK liikmed: Andres Marandi, Heddy Klasen, Leonid Savitski, Kersti Türk, Siim Väikmann, Madis Metsur, Kadri Haamer

Päevakord:

1. Saku Vallavalitsuse 25.02.2014 kirja nr 9-4.1/1520 esitatud küsimustele vastamine.
2. Võhma põhjaveemaardla Koksvere, Kõo ja Pilistvere piirkondade Siluri veekihi põhjaveearu kehtetuks tunnistamine.
3. Arutelu teemal keskkonnaministri määrus, millega kehtestatakse veehaarde sanitaarkaitseala suurendamise ja toiteala moodustamise kord.

1. Saku Vallavalitsuse 25.02.2014 saadetud kirjas nr 9-4.1/1520 esitatud küsimustele vastamine.

Saku Vallavalitsus küsib kirjas põhjaveekomisjonilt (edaspidi *PVK*), kas on võimalik suurendada piirkonnale 22 eraldatud põhjaveearu 1000 m³ võrra ööpäevas. Sellisel juhul oleks Kabrium-Vendi põhjaveekihi veearu piirkonnas 1200 m³ asemel 2200 m³ ööpäevas.

PVK arutas sarnast teemat juba 14.03.2014 toimunud istungil seoses Harku Vallavalitsuse kirjaga. Koosolekul otsustati, et Tallinna linna poolt neile eraldatud Cm-V põhjaveearude kasutuseeta hoidmine linna hädaolukorra tarbeks ei ole põhjendatud (*PVK* protokoll nr 130, 14.03.14) ning kui ümbritsevatel valdadel on vaja veevarusid suurendada valla arengu tagamiseks, siis tuleb tellida põhjaveearude ümberhindamine vastavalt põhjaveearu hindamise korrale (KKM määrus nr 9, 27.01.2003).

Vastuseks Saku Vallavalitsuse kirjale, otsustas PVK:

Harju maakonnas kinnitatud Cm-V põhjaveearusid ei saa lihtsalt ühelt administratiivüksuselt teisele ümber tõsta. Põhjaveearude ümberjagamiseks tuleb teha põhjaveearude uuring, mis hõlmab kõiki Harju maakonna põhjaveearusid. Kui linnal või vallal on vajadus põhjaveearude ümberhindamiseks, siis tuleks tellida üks põhjaveearu uuring. Põhjaveekomisjon korraldab ümarlause, kuhu kutsutakse kõik põhjaveearude ümberjagamisest huvitatud linnad ja vallad, et aidata koordineerida ühise uuringu tellimist. Ümarlausele osalejad peaksid enne kohtumist välja selgitama linna või valla arenguks vajaliku

veehulga ja seda ka põhjendama. Põhjaveearu uuringu tulemusel on võimalik hinnata, kas planeeritavas mahus on Cm-V põhjaveearusid võimalik tulevikus kasutada või mitte.

2. Võhma põhjaveemaardla Koksvere, Kõo ja Pilistvere piirkondade Siluri veekihi põhjaveearu kehtetuks tunnistamine.

Võhma põhjaveemaardla Koksvere, Võhma ja Pilistvere piirkondade Siluri veekihi põhjaveearude kehtetuks tunnistamise soovi on avaldanud Kõo Vallavalitsus oma 19.12.2013 kirjaga nr 9-4.6/K370 ja 26.03.2014 kirjaga nr 9-4.6/K384. PVK 14.03.2014 toimunud istungi otsuse kohaselt esitas Kõo Vallavalitsus PVK-le lisaks ka ekspertarvamuse põhjaveearude kehtetuks tunnistamiseks. Ekspertarvamuse koostas hüdrogeoloog Rein Perens (hüdrogeoloogiliste tööde litsents hüdrogeoloogiliste uuringute alal nr 254).

1993. aasta põhjaveearude uuringu kohaselt on Võhma põhjaveemaardla S-O põhjaveekompleksi arvutuslik põhjaveearu 4625 m³ ööpäevas. Võhma põhjaveemaardla on jagatud neljaks piirkonnaks (Koksvere, Võhma, Pilistvere ja Kõo) ja igale piirkonnale on eraldatud kasutamiseks kindel veehulk. Põhjaveearud jagati ca 20 aastat tagasi kasutatud veehaarete tarbimisvajaduse põhjal.

Praeguseks on Võhma põhjaveemaardla Koksvere piirkonna suurkaevude veevajadus tõusnud üle lubatud piiri (175 m³/d). Piirkonna tegelik veevajadus on 345 m³/d. Samal ajal on teiste Võhma põhjaveemaardlasse kuuluvate piirkondade põhjavee tarbimine kordades väiksem kui kinnitatud põhjaveearud ning tegelik tarbimine ei ületa üheski veehaardes 500 m³/d. Kogu Võhma põhjaveemaardla kasutatud veekogus kokku oli 2013. a 633 m³/d.

Tavapäraselt ei saa ühe piirkonna põhjaveearu mehhaaniliselt teisele piirkonnale üle anda. Sellel juhtumil korral, on aga tegemist maapinnalähedase põhjaveekihi ja kasutatavad veekogused igas piirkonnas on alla 500 m³/d. Seetõttu ei ole alust arvata, et põhjaveemaardla erinevate piirkondade veehaarded mõjutaksid üksteise tegevust. Nimetatud asjaolusid arvesse võttes paluti Võhma põhjaveemaardla Koksvere, Võhma ja Pilistvere kinnitatud põhjaveearude kehtetuks tunnistamiseks esitada PVK-le asjakohane eksperthinnang. Kui tulevikus tekib vajadus pumbata ühest veehaardest rohkem kui 500 m³/d, siis tehakse uus põhjaveearu uuring.

Samuti leiab Rein Perens koostatud ekspertarvamuse kokkuvõtteks, et:

„Keskkonnaregistri põhjaveehaarete nimistusse kandmisel käsitleti Siluri veekihi Koksvere, Võhma, Pilistvere ja Kõo veehaardeid kui Võhma põhjaveemaardla piirkondi. Tegelikult ei oma nimetatud veehaarde piirkonnad mingit omavahelist hüdrodünaamilist seost. Arvestades seda, et üheski Kõo valla eraldiasuvas veehaardes põhjaveevõtt ei ületa 500 m³/d oleks otstarbekas põhjaveekomisjoni 02. detsembri 2005. ettepaneku põhjal kinnitatud Koksvere, Pilistvere ja Kõo veehaarete Siluri veekihi põhjaveearu tühistada. Juhul, kui kuskil põhjaveetarbimine peaks suurenema ja veevõtt ületama 500 m³/d, tuleb vastavalt veeseadusele teha uus põhjaveearu hindamine.“

Lähtudes eeltoodust otsustab PVK esitada keskkonnaministrile ettepaneku Võhma põhjaveemaardla Koksvere, Pilistvere ja Kõo piirkondade Siluri veekihi põhjaveearude kehtetuks tunnistamiseks.

3. Arutelu teemal keskkonnaministri määrus, millega kehtestatakse veehaarde sanitaarkaitseala suurendamise ja toiteala moodustamise kord.

PVK töötas välja olulisemad punktid, mis peaksid olema reguleeritud keskkonnaministri määrusega sanitaarkaitseala suurendamise ja toiteala moodustamise kohta.

/allkirjastatud digitaalselt/
Heddy Klasen
Põhjaveekomisjoni esimees